

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

V. Prima cum sociis Ignatij deliberatio de inecunda vnus forma vita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

labat tamen illum Deus, nolens alio in Societatem, quam interiori suo impulsu adigi, quo solet homines tacite affari: contra ille secum & cum Deo luctari, stipate paginas rationibus in vtramque partem, an se adiutus esset Ignatio, an secus: Verumenimverò, meditandis vexillorum duorum conditionibus diversis, tandem aliquando tunc Deo cessit, cum minimè omnium facturus videretur. Nam versandis quæ ad Christi vexillum optandum impellunt (quæ scopus est eius contemplationis) in ipso eius legendi articulo, tam perplexè dirèque exagitatus est, vt deficiente lassitudini capite; & angustiis animo, nihil abfuerit propius, quam vt omnia desperaret, atque abiiceret. Sed ea demum noctis hora quam velut vltimum conatù eidem impendit cogitationi, Deo propitiis oculis perturbatù animum seranante, & purgante se in apertum nube, tempestas momento posuit: eius autem loco tantum flumen diuinæ consolationis mentem inundauit, vt sumpto mox calamo in Dei conspectu de genibus hæc verba scripserit. [Hoc demum ex iis de quibus hæctenus altercatus sum mecum, certò conficio, omnium est quæ me à Christo auocabant, nihil tanti est, vt mea dignum sit refutatione: quin & iis etiam quibus primum ab eo auocabar, ad eum nunc vrgeor, atque corrobtor: nam ex serio omnium diligentique examine, id mihi constitit, nulla me dubitatione, pugnaque, iactatùm, nisi quàm priuatus mei amor, & abhorrens à cruce, sensus corporis excitarunt. Nunc tantò certius Deum intelligo id à me reposcere, quantò pertinacius caro mundusque restitit, quibus sapere nihil potest, quod pietatem cælumque sapiat. Quare obsistat licet quicquid potest mortali, durum asperumque accidere, quicquid cacodæmon suggerere, nedum quicquid me hæctenus tenuit; In nomine sanctissimæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus sancti decerno, & statuo, Evangelica sectari consilia, & in votis Societatis Iesu vitam traducere, paratus quæcumque in ea seruantur religiosè obseruare, & ad illa me voto, si à me exigitur alligare, cuius mei propositi fidem, cum summa reuerentia, & tremore, magna illa consilij Christi misericordia, cuius nunc capio tam certa inditia, tota mente, totoque animi conatu, voti Religione stabilio, huius Deo sit gloria. Amen. Hoc die Nouembris vigesimo tertio, Exercitiorum decimo octauo] quod sponderat exsoluit, Societatem amplexus est, in qua illi (quod præmonuerat Ignatius) non defuere occupationes, in Italia, Sicilia, Hispania, Lusitania, Africa, animorum saluti perutiles, & qui primam laudem sibi excidere passus est, vt Societatem cum primis Ignatij sociis constitueret quod semper deinceps doluit; secundam adeptus est, vt in eius gubernatione fieret Ignatij adiutor, & in constitutionibus explicandis, quas per magnam Europæ partem ipsemet promulgauit.

Hoc tam felici commilitonum fortium delectu, vidit Ignatius sua iam posse consilia exire, si vt animo secum coniunctissimos habebat singulos, sic inter se secum in eundem finem conuenirent, nemo dum enim erat alterius conscius, sed solum se quisque in suo proposito credebat. Vt

ergo

V.

*Prima cum
sociis Ignatij
deliberatio de
incunda
vniuersi formæ
vita.*

ergo omnibus singulorum mentem apertam faceret (quod incredibili vniuscuiusque voluptate, faustitateque mirabili factum est) illósque inuicem, secum, Deoque copularer, certos iis indixit ieiuniorum, precum, aliarumque afflictationum dies, quibus interim animum confirmarent, in suscipienda vitæ ratione quàm ipsi diuinæ gloriæ (cui studebant) magnificè promouendæ, iudicaret summè idoneam; post hæc die, quem dixit, conuenirent, edituri quod deliberassent: scirent autem non fore se solos, sed adfuturos eiusdem consilij socios: adsunt igitur condicito die, cupidissimi suos illos qui significati fuerant eiusdem operis sodales cognoscendi. Cumque vnà iam essent, Ignatius, Petrus Faber, Franciscus Xauerius, Iacobus Lainius, Alfonso Salmero, Nicolaus Bobadilla, Simon Rodericus, notæ præstantiæ singulis, tantum singuli detulerunt, vt se omnium quisque postremum censeret, magnæque gratiæ duceret iis accenseri, eaque omnium lætitia extitit, vt prius etiam quàm ipsi se proderent, dulces tenere lachrymas non possent. Humi abiecti, cum paulisper orassent, sic primus dixisse fertur Ignatius. Illos tanto aliorum è numero, diuino lectos consilio, ad magna vt arbitrabatur, opera, non vulgares successus in salutem mortaliū habitura. Viderent quibus sociis gesturi rem essent, quantis vel inde animis, illam aggredi par esset, etiam præter illos quos sua cuique charitas, & diuini amor obsequij subdebat. Et si autem priuatis ad ardua Deoque & Ecclesiæ gloriosa pollebant præsidis, acturos tamen potentius, si vnus instar, eundem in scopum consensione mutua raperentur. Quare ab se indictum singulis deliberandi tempus, diemque quod decreuerant efferendi sibi quidem (vt ab se, Dei nomen præfatus inciperet) fixum esse, ac ratum quam posset proxime Christum sequi, compertum iis esse, exemplum aliunde, nec posse magis absolutum duci, nec magis securum, aliud quodlibet hoc fore perfectius quo illi similis. Christo præter sanctimoniam priuatæ studium, ita cordi fuisse homines, vt quicquid egit, passusque est, publicæ illorum saluti consecraret; ad hoc se quoque fastigium duplex, quantum homini fas est anhelare, perfectione sui, & aliorum hominum salutem. Non ignorare se vitam sua vnus virtute, Deoque contentam, & conscientiæ gaudentem seræno, vt minus operosam, sic iucundior; vt leuioribus exercitam casibus, ita placidam magis & tranquillam; at enim quid istud rei sit? cedent videlicet rationes diuinæ gloriæ, quæ nusquam maior est, quàm in salute animarum pro quibus omnia, & egit, & passus est Christus; cedent, inquam priuato commodo, & quieti? possim meæ ardore charitatis soluere aliorum gelu; illuminare illorum cæcitatem, mea in diuinis perspicacitate, exerrantes in viam ad cælum, quam scio, & teneo, reuocare; negligam attamen, & omittam ne quid huic apricæ quieti meæ incommodem; mea cæteris inflammâdis, forsitan charitas in tepescer: illuminandis, cæcutiet? ducendis, à viâ aberrabit? qualenam iacturæ hoc genus? imo proprium quisque si lucrum attendat, vnde vberius existat, vnde meritorum honorisque feracius? nam quid aliud agebant primi illi nascentis Ecclesiæ

electa sancti, quid Apostoli? quid ipsemet Christus? quod institutum diu-
 nius? Sed semoueamus ab oculis priuata hæc emolumenta, quæ si nobilis
 est, & castus Dei amor; ne aspectu quidem dignatur suo; nobis omnium
 instar sit diuina gloria, & Christi obsequium, nihil æquè ardentis, quàm vt
 sanguinis sui pretioso commercio, animas illi redimamus. Sed quia factò
 iam opus erat, addidit ab se lustratas animo Prouincias omnes, vt campum
 in iis cerneret, vnde posset moti diuinæ gloriæ, animarumque fructus vber-
 rior. Illuc se ante aliquot peregrinatum annos ingemuisse vehementer illam
 humanæ libertatis parentem Palæstinam, Luciferò seruire. Illi se fidei sacro-
 sanctæ sementem parare foelicem nimium! si sibi obtingeret, suo quoque
 illam sanguine irrigare vbi Christi sanguis quodam modo etiamnum rube-
 ret. Quæ cum diceret Ignatius, ardentis animi toto in ore flamma emine-
 bat. Clausit denique orationem professus, interea dum nauigandi, & agendi
 tempus appeteret, certum sibi esse Deo se penitus consecrare, nec sui quic-
 quam deinceps retinere; facturum autem nuncupato illic proficiscendi vo-
 to, paupertatis item voluntariæ, ac perpetuæ castitatis. Sub hæc tacuit ex-
 pectans vt mentem suam singuli ederent; sed visi sunt intimi eorum animi,
 linguam dicentis Ignatij mouisse, ipsæque sensus proprios referens, expres-
 sisse omnium communes: vnã omnibus mentem, indiderat Deus, qui
 omnes inter se, vt cum Ignatio colligarat. Haud tamen intra Palæstinam
 arctari placuit, vt quibus ingentia in Dei gloriam per se ac posteros au-
 sitis patere terræ ambitus deberet. Eius quidem pars illa quàm suis labori-
 bus obiuit Xauerius, multis Apostolis præbere campum agendi potuit.
 Fuit ergo consentiens, omnium vnã vox, communis applausus ad ea quæ
 velut omnium interpres præfatus erat Ignatius; ita se illi in socios, & asse-
 ctatores in perpetuum manciparunt. Indè cum lachrymis inuicem com-
 plexi, mutuæ charitatis strinxere nodum, tam tenacem, & lentum, vt se
 non alio deinceps quàm fraterno spectarent oculo; nec vllò discriminè
 nisi singularis erga Ignatium amoris, & reuerentiæ, tanquam natu maio-
 rem, & obsequij velut patrem. Post hæc, Deo illorum ardorem in desti-
 natos ab se exitus dispensante, dubitatio incidit, interclusa fortè in terram
 sanctam nauigandi, aut illic hærendi facultate, an essent alias explicandis
 laboribus regiones adituri; & post multa prolixè disputata, conuenit de-
 nique, vt si expectanda per annum Venetiis nauigatio negaretur, exitu
 voto solutos se intelligerent; sed Romæ se Christi Vicario listerent quo-
 cumque gentium placuisset, in auxilium animarum ab eo mittendi: quòd ve-
 rò ipsorum bona pars, Theologiæ cursum, quod necessarium videbatur
 nondum confecisset, iis datum à mense Iulio anni 1534. ad Ianuarij 25. ar-
 ni 1537. in studiis pergere, inde Lutetia Venetias peterent. Ita quidem ab ip-
 decretum, aut certius dixerim à Deo, prospiciente quod constituerant, ac
 expectanda in Palæstinam nauigatione, hoc solum inter tot alia tot annorum
 decursu propòsita, fore irritum, & inane; mouente tamen vt hoc decernerent

ad eos Pontificis arbitrio, & obsequio tradendos, & Societatem hæc occasione statuendam.

VI.

Ignatij & sociorum vota in S. Mariae montis Martyrum prope Parisios, quod fuit primum Societatis leuæ rudimentum.

Ad coronanda quæ constituerant votorum nuncupatione, nullus æquè placuit dies, uti Augusti quintus & decimus Assumptæ in cœlum Deiparæ facer. Spes fuit prima hæc Deo vota, quæ per Virginem offerebant, profecuturam semper fauore præcipuo, veluti rem suam, & eo fore gratiora quo per manum venissent digniorem. Quod ergo superfuit temporis, ad hoc quotidiano ieiunio, precatone, & asperitate varia, pro suo cuiusque feruore contulerunt, ut paratiores diem illum obirent. Lectus solo in colle, leuæ dimidio extra urbem, locus (quod tunc arbitros nolent) S. Mariæ in monte Martyrum, insigni templum veneratione. Illic stato die, subterraneo in sacello soli, Fabro celebrante, præter quem nullus ex iis erat Sacerdos, vota edidere, is sacratissimum Christi corpus, mox ab se sumendum manu tenens versusque ad socios, tum ipse, tum singuli deinceps voce clara, obstrinxere se Deo ad paupertatem, & castitatem perpetuam, ad transmittendum in terram sanctam, & deferendas, uti condixerant summo Pontifici operas. Ad reiiciendum præterea cuiuscumque stipendij donum quo compensaretur sacramentorum administratio. Paupertatem interpretati sunt, qua sine studiisposito quicquid sibi reliquum foret abiicerent, dempto quod opus censeretur ad professionem transmarinam: quanquam ne hoc quidem ab ipsis seruatum inuenio, sed elemosynis ad iter supplementum: Reiectio verò cuiusuis ob sacra stipendij, idcirco ab iis promissa, quod & pertineret ad absolutam paupertatem; & os obstrueret calumniantibus Lutheranis, clericos Christi sanguinem cauponari, & sacrorum, nundinatione ditescere; ac demum ut sui copiam nullo sumptuum metu omnibus facerent. Nuncupatis in hunc modum votis, eo animi sensu, ea profusione lachrymarum, Christi corpus sumperunt, ut trigesimo etiam post anno, ex iis vnus, Simon Rodericius hæc narrans horum suauissimo influxu perfunderetur. Sed ea omnium cœlestis voluptas in vitum Ignatium confluit tota, ut qui sudoris tam diuturni primos crederet fructus, & spes longas videret tam vbertim à Deo fortunari, factus iam familiolæ felix parens, numero quidem exiguæ sed eorum vitorum delectu eximie, quorum erat quisque par multis futurus. Hic non est silendum quod meminere huius & superioris æui scriptores grauissimi momentum clarum diuinæ erga Christi Ecclesiam, eiusque Pontificem curæ. Quo enim anno 1534. Societatis iacta sunt semina, peculiari obedientia summo Pontifici deuincta, (ut huius operis initio attingi) eodem Rex Angliæ Henricus, nomine octauus, ex defensore fidei, descendiit in impugnatorem, sedique Apostolicæ rebellem; eodem edictis ad eum infestis, & trucibus infectatus est eius Pontificem, ut Papæ nomen non obliterasse vbiicumque scriptum legeretur, crimine fecerit capitale. *O ineffabilem, exclamat, Sanderus, ipse in nos Ecclesiamque vniuersam bonitatem, & misericordiam. Qui iplis temporibus quibus à Blasphemia Lutheri lingua alibi, & in Anglia per inaudicam iniquissimi*